

Інформація
щодо особливостей розподілу обсягу освітньої субвенції з державного
бюджету місцевим бюджетам на 2018 рік
(підготовлено МОН)

Розрахунок обсягу освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на 2018 рік здійснено на основі Формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1088.

Метою цього документа є неупереджений та прозорий розподіл освітньої субвенції між адміністративно-територіальними одиницями при спрямуванні її на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників у закладах освіти, визначених статтею 103² Бюджетного кодексу України.

Зазначена формула упорядковує розподіл коштів освітньої субвенції та встановлює справедливий підхід до розподілу освітньої субвенції в країні. Водночас, вона враховує параметри передбачені Бюджетним кодексом, а саме: кількість учнів у закладах загальної середньої освіти і учнів, які здобувають повну загальну середню освіту у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, у міській та сільській місцевості, гірських населених пунктах, розрахункова наповнюваність класів, навчальні плани, коригуючі коефіцієнти приведення, що застосовуються до кількості учнів різних типів закладів загальної середньої освіти і учнів, які здобувають повну загальну середню освіту у закладах вищої та професійної (професійно-технічної) освіти, та залежно від місцевості, в якій розташований заклад. Усі ці параметри у формулі враховано.

4 червня 2018 року МОН разом з Мінфіном проведено зустріч з представниками Асоціації міст України, зокрема, мерами міст, їх заступниками, керівниками об'єднаних територіальних громад, представниками облдержадміністрацій.

Під час даної зустрічі представники Асоціації міст України запропонували врахувати у Формулі додаткові показники.

Щодо поділу класів на групи та класів національних меншин

Слід зазначити, що нормативно-правова база, яка діє в галузі освіти, для підвищення якості освітнього процесу вимагає від освітян застосовувати поділ класів на групи при вивченні окремих предметів та за умови кількості учнів у класі 28 і більше. Це, в свою чергу, збільшує кількість ставок учителів, які задіяні у навчальному процесі.

Оскільки в Україні відсутні офіційні статистичні дані щодо фактичної кількості класів, які діляться на групи, і цей поділ залежить від рішення місцевих органів виконавчої влади, у формулі такий поділ не врахований.

Щодо годин індивідуального навчання, видатків на заміну тимчасово відсутніх працівників, допомоги на оздоровлення та щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам

При обчисленні обсягів освітньої субвенції враховувалась середня заробітна плата вчителя виходячи зі ставки заробітної плати вчителя вищої категорії (підвищеної з 01.01.2018 року), зі стажем педагогічної діяльності понад 10 років, надбавкою за престижність праці в розмірі 30 %, з урахуванням підвищень і доплат (в середньому 22 %), виплати оздоровчих при наданні щорічної відпустки, щорічної

грошової винагороди за сумлінну працю в розмірі посадового окладу на рік. Тобто, з огляду на викладене кошти на оплату праці були передбачені в максимальних обсягах.

Доцільність включення до формули показника щодо врахування годин індивідуального навчання та оплати праці за заміну тимчасово відсутніх працівників буде розглянуто членами робочої групи під час удосконалення формули.

Щодо контингенту учнів, який враховується при розрахунку обсягу субвенції

Зважаючи на особливості бюджетного процесу України, врахування у формулі контингенту учнів станом на 1 вересня року, що передує плановому бюджетному періоду, не є можливим.

Відповідно до п.3 ст. 34 Бюджетного кодексу, Кабінет Міністрів приймає постанову про схвалення проекту закону про Державний бюджет України та подає його разом з відповідними матеріалами Верховній Раді України та Президенту України не пізніше 15 вересня року, що передує плановому. А термін подання зведеного статистичного звіту по контингентах учнів – наприкінці жовтня.

Щодо наповнюваності класів для закладів освіти, територіально розташованих у сільській місцевості, а фактично віднесених до міст обласного підпорядкування

Дане питання потребує вирішення за участі Мінрегіонбуду України та органів місцевого самоврядування.

Щодо видатків на заробітну плату працівників інклюзивно-ресурсних центрів

Основними показниками на основі яких розраховується освітня субвенція, є фінансовий норматив бюджетного забезпеченості одного учня, навчальні плани, наповнюваність класів тощо. ІРЦ не є навчальним закладом. Це установа освіти, яка не здійснює навчальних занять, не має учнів, навчальних планів, класів тощо.

В МОН розглядається питання можливості включення видатків на оплату праці педагогічних працівників ІРЦ до субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами.

Щодо видатків на заробітну плату практичним психологам, соціальним педагогам, керівникам, заступникам керівників, вихователям груп подовженого дня

Формула включає вказану категорію педагогічних працівників, передбачивши коефіцієнт приведення кількості ставок педагогічного персоналу (без вчителів) – Кіпп.

Щодо гірських населених пунктів

Формула передбачає збільшення посадових окладів для педагогічних працівників шкіл, розташованих у гірських районах, у розмірі 25%.

Крім вищевикладеного виникають проблеми щодо розподілу субвенції по об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) і районів, що залишились після їх створення, зокрема:

1) відсутність єдиного джерела, з якого можна швидко отримати офіційні дані щодо площі територій та кількості населення (частка сільського населення та загальна

чисельність) об'єднаних територіальних громад і районів. Процес об'єднання йде набагато швидше, ніж оновлюються дані.

2) несистематичний процес утворення громад, збільшення їх одиниць, постійні проблеми щодо розподілу коштів субвенції між новоствореними громадами.

3) не завжди зрозуміло де знаходиться та чи інша школа – в ОТГ, або залишилась в районі. Це призводить до помилок у даних і відповідно розподілі та сумах субвенції.

4) створені ОТГ, в яких дуже мала кількість учнів (28 ОТГ в яких менше 200 учнів (зокрема, Моринська ОТГ Черкаської обл. – 109 учнів, Макіївська ОТГ Чернігівської обл. – 109 учнів, Пришибська ОТГ Полтавської обл. – 110 учнів). За таких умов майже неможливо здійснювати раціональне управління місцевими мережами навчальних закладів.

5) існування залишків від районів, після появи в них ОТГ, з дуже малою кількістю учнів. Наразі існує 15 районів, які мають менше 200 учнів, і 18 районів, які налічують від 200 до 400 учнів. Існує навіть два райони, які мають менше 50 учнів (Золочівський р-н Харківської обл. – 43 учня та Срібнянський р-н Чернігівської обл. – 49 учнів), і три райони, які мають від 50 до 100 учнів (Підволочиський р-н Тернопільської обл. – 79 учнів, Бобровицький р-н Чернігівської обл. – 87 учнів та Царичанський р-н Дніпропетровської обл. – 91 учень).

Водночас звертаємо увагу на те, що Порядком та умовами надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6, передбачено, що відповідні місцеві ради мають право додатково понад обсяги субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних та капітальних видатків закладів та установ освіти, включаючи погашення бюджетних зобов'язань минулих років, узятих на облік в органах казначейства.

Згідно пункту 8 Порядку та умов надання освітньої субвенції, відповідні місцеві ради мають право передавати кошти субвенції у вигляді міжбюджетного трансферту іншим місцевим бюджетам.

Тобто, діючим законодавством (Бюджетний кодекс України, Порядок та умови надання освітньої субвенції) передбачено право місцевих бюджетів на одночасне, з державного та місцевих бюджетів, фінансування витрат на оплату праці педагогічних працівників. Тобто кошти освітньої субвенції не є єдиним джерелом оплати праці зазначених категорій працівників.

Також, на сьогодні в Міністерстві освіти і науки створюється **міжвідомча робоча група з удосконалення формули розподілу освітньої субвенції** за участі представників та експертів МОН, Мінфіну, обласних державних адміністрацій, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, проектів міжнародної технічної допомоги (шведсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні»).